

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 25. aprila 2019 - Leto XXIX, št. 17

stran 2

MLAŠEČI PEVSKI KROŽEK - MALO OVAK

USPEŠNO GRADIMO MISLEČI SVET
stran 6

OGENJSI VETER NAPRAVI
stran 8

NA SLAVSKOM SO ZA POST GELI ALELUJO
stran 9

MLAŠEČI PEVSKI KROŽEK - MALO OVAK

V kesnom popaudnevi je kulturni dom na Gorenjom Seniki eške prazen, na srejni dvorane sameva sintetizator na stauli. Kauli njega so v paukraugi stauci, djenau devet. Par minut pred pau šesto začnejo prihajati prvi mlajši, za en malo na dveraj nutstaupi mlada leranca spejvanja s Prekmurja Julija Fajhtinger tō.

Vsi senčarski mlajši majo v rokaj plastične glaže, štere napunijo z voda. Depa ta voda je nej za piti: že na začetki vaj šaularge s slamicev fudijo v glaže, tak glas vōdava vajo na melodije, štere jim na klaviaturi zaigra učiteljica Julija.

Skupina senčarski mlajšov od mejseca marciuša vküper odi na pevske vaje, na šteraj si oprvin svojo čutenje ritma pobaukušavajo. Topotajo z nogami, ploskajo z rokami.

škonikami. Naše metode so eške nej preveč znane, moji kolegari štanderajo, ka se z glasom godi, gda spejvamo. Nekda smo včili

Mlajši melodično fudijo v plastične glaže

tak, kak smo čutili, zdaj pa mamō že mašine za tau. Tē nauve tehnike brž pripelajo do razvoja posluha in glasa.

Na vsikšoj vaji je cuj sek-

pa njini stariške dale pelati spejvanje.

»Želejli smo izpuniti tau prošnjo,« je pripovedala sekretarka Zveze. »Najprva

lo, ali sami ali vküper s starišami. Gda es pridejo, znajo reči. Leko ž njimi delaš, leko dēš od ednoga stopaja do drugoga pa dosegneš rezultate,« je bila rada sekretarka Gyöngyi, štera je eške povōdala, ka je eden glaven ciu skupine, ka se nūca slovenska rejč. »Nej je samo tau važno, ka glasbeno erbo gordržimo, liki ka se od kedna do kedna s kem več rejči navčijo. Gda se začnemo edno nauvo pesem včiti, oprvin poglednemo, od koj guči. Z lerancov se cejli čas slovenski pogučavajo.«

Učiteljica Julija pravi, ka so želejli mlajšam dati priliko, ka se navčijo lepše spejvati. »Na začetki sem vidla, ka je večina nej mejla razvītoga posluha. Nej je léko za mené, ka takši aranžma napravim, šteroga leko vsi zaspejvajo. Nej so vsi na

vadimo enoglasno, slovenske reči so se brž navčili. Naprej smo vzeli ljudsko nauto 'Moj očka, ma konjička dva' tō, štero so že prva poznali. Ž njauv leko fajm razvijamo vokalno tehniko.«

Julija Fajhtinger planera, ka za svoje učence sama napiše edno pesem. »V njej bau več ritmični elementov, tejlo mo nūcali kak inštrument. Do nastopa moremo dosegniti, aj se ne bogijo na odri, aj majo samoza-vest,« je svoje plane vōovadila leranca.

»Z Julijov smo se tak zgučali, ka mlajšam damo motivacijo, morejo meti pred sebov eden ciu,« je raztomaciła sekretarka Gyöngyi Bajzek. »8. juniuša, gda mo meli Porabski den na Gorenjom Seniki, leko mlajši pokažejo svojim starišam pa rodbini, ka smo dosegnili

Julija Fajhtinger je vōvčena leranca spejvanja

Sledik je na redej tehnika spejvanja, slovensko ljudsko pesem »Moj očka, ma konjička dva« spejva najprva vsikši ejkstra, te pa eške vsi vküper. Zmejs se morejo mlajši razgibavati, djufkati pa skakati. Gnauk spejvajo kak male bābe, drgauč kak medvedi.

»Pri včenjej spejvanja nūcam najnovejše metode,« smo čüli od Julije Fajhtinger, štera je magistra glasbene pedagogike. »Dosta se pogučavam z merkanarskimi pa engliškimi

retarka Slovenske zveze Gyöngyi Bajzek, štera je dala idejo za mlašeči pevski krožek. »Gda je Mejšani pevski zbor Avgust Pavel svetiu 80. oblejtnico, smo na Zvezi brodili, ka tau ne moremo brezi mlajšov opraviti. Če že mamō tū na Seniki telko mlajšov, šteri radi spejvajo, zaka bi je nej cujuzeli. Rejsan, teden-sko so ojdli na vaje, so z nami vadili, na konci pa vküper z nami gorstaupili,« se je spominala Gyöngyi pa ovadila, ka so steli mlajši

smo mogli ziskati ednoga pedagoga. Lani sem srečala gospau Julijo v Varaši, gde je na pravličnom večeri mejla nastop. Prosila sem go, aj pride prejk k nam v Porabje, aj vči naše mlajše. Z veseljom se je podala za tau, mi pa smo radi, ka mlada strokovnjakinja dela z našimi mlajšami - malo ovak.«

Leranca Julija se na prvo srečanje s porabskimi šaularami tak spomina, ka go je bilau fejst straj. »Nej so me bili včeni, ge sem pa oprvin bila v okolji, gde so malo žmetnej slovenski razmili. Na začetki je tau bilau vsejm nam veuki izziv, depa na drugi vajaj je že tak bilau, kak liki bi se poznali stau lejt. Nauro dobro je bilau,« je nazajponila pedagoginja.

Na vajaj se samo slovenski pogučavajo, včas po knjižnom, včas po domanje. »Mlajši se trüdiyo, ge sem jim že na začetki povōdala, aj samo gučijo. Nej baja, če kaj malo naaupek povejo, vidim, ka se vsikdar bole pokisijo,« je pripovedala Julija. Šaularge na pamet spejvajo pesmi, štere se na vajaj navčijo. »Doma tō naprej vzemejo besedi-

Vanesa Šulič spejva kak »lasnica«

gnakom nivoni, s pomočjauv nauvi metod pa fejst napredujemo. Tisti, šteri so bili na prvoj vōri sploj tūoma, zdaj že na glas spejvajo,« smo zvōdali. Senčarski šaularge spejvajo ljudske pa umetne pesmi ranč tak. »Na začetki sem je pitala, ka bi radi spejvali. Ne poznajo dosta muzike, depa v šauli so se donk nika navčili. Zatok sem odebrala edno takšo pesem, štera se leko večglasno tō spejva. Za gnauk go

do tega mau.«

Ništerni šaularge že sploj lepau spejvajo, drugi pa se cujnavčijo, smo čüli na vajaj. Sekretarka Gyöngyi má velko vūpanje v zborčki: »Tau néde z ednoga dneva na drugi den, trbej čas, ka nikši rezultat dosegnemo. Tak vidim, ka mlajši majo volau, radi pridejo es, radi delajo tau, ka delajo. Najbole važno pa je, ka se na vajaj vsikdar slovenski pogučavamo.«

-dm-

Ohranjanje slovenstva je njihovo poslanstvo in način življenja

Kot smo zapisali v naši prejšnji številki, je družina Mukič prejela visoko odlikovanje Republike Slovenije. Medaljo za zasluge jim je podelil predsednik RS Borut Pahor. Objavljamo del vsebinske utemeljitve, ki sta jo pripravila predlagatelja Pomurski muzej Murska Sobota in Zveza Slovencev na Madžarskem.

»Kot družina so mati, oče in sin v svojem nenehnem delovanju, ustvarjanju, raziskovanju in prisotnosti na lokalnem ter bilateralnem državnem nivoju nepogrešljivi pri ohranjanju slovenske kulture in dediščine v Porabju na Madžarskem. Njihova srčnost, domovinsko-slovenski značaj in napor za ohranjanje slovenstva se odražajo na strokovnem področju, v javnem življenju Slovencev na Madžarskem in v njihovem društvenem delovanju. Pred leti so se zavzeto in iskreno borili,

in Madžarov, zaradi ohranjanja kulture in kulturne dediščine Slovencev na sploh, kar je postalo njihovo poslanstvo in način življenja, družina Mukič zasluži odlikovanje Republike Slovenije.«

katerem je postavila stalno razstavo z naslovom »Slovenci v okolici Monoštra« ter več občasnih razstav. Sodelovala je pri urejanju slovenskih oddaj Madžarskega radia in skrbela za narodnostne knjižnice kot sodelavka Županijske

publikacij. Med njimi je pionirski etnološki dvojezični besednjak »Etnološki slovar Slovencev na Madžarskem«.

Francek Mukič

Otroška leta je preživel v rojstni vasi, kjer je končal osemletko. Šolal se je v rudarski strokovni in srednji šoli na Madžarskem, nato se je vpisal na Univerzo v Ljubljani, kjer je študiral slovenščino in novinarstvo. Od leta 1979 živi s svojo družino v Sombotelu, središču Železne županije, 60 kilometrov od Porabja. Deluje kot novinar, je avtor leposlovnih knjig, slovarjev in učbenikov ter zbirk

porabskih slovenskih ljudskih pesmi. Med 1980 in 2000 je bil novinar in urednik slovenskih

mi ljudskimi pesmimi. Napisal je 8 samostojnih knjig v slovenščini in madžarsčini ter blizu 100 člankov, je sourednik 8 publikacij.

Dušan Mukič

Odraščal je v rodnem mestu, od staršev je osvojil slovenski materni jezik. Po maturi na gimnaziji v Sombotelu se je leta 1999 odpravil na študij v Slovenijo. Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani je diplomiral kot profesor slovenščine in zgodovine, na Fakulteti za računalništvo in informatiko pa kot inženir računalništva. Od leta 2007 je zaposlen pri javni Madžarski televiziji kot novinar in urednik dvotedenskih narodnostnih televizijskih oddaj Slovenski utrinki, ob tem je stalni dopisnik tednika Porabje in poročevalec Radia Monošter. Prispevke pri vseh treh medijih objavlja v porabskem narečju in slovenskem

Vsi nagrajenci s predsednikom RS Borutom Pahorjem

Marija Kozar-Mukič

Starši so se v Budimpešto preselili z Gornjega Senika in iz Sakalovcev v Porabju. Otro-

knjižnice Dániel Berzsenyi v Sombotelu. V osemdesetih letih 20. stoletja je leto dni poučevala slovenščino, tri leta pa madžarsko etnologijo na Visoki pedagoški šoli Dániel Berzsenyi v Sombotelu. Med leti 2008 in 2012 je sodelovala pri evropskem čezmejnem projektu »Doživetje prostora«, v okviru katerega je postavila novo razstavo v Muzeju Avgusta Pavla z naslovom »Življenje Slovencev v Porabju«. Od 1998 je svetnica Sombotelske slovenske samouprave, od 1999 pa njena predsednica. Organizira skupne prireditve slovenske samouprave in leta 1999 ustanovljenega Slovenskega kulturnega društva Avgust Pavel. Od 1998 je članica občnega zbora, od 2010 pa predsednica Komisije za kulturo pri Državni slovenski samoupravi. Je članica slovenskega in madžarskega etnološkega društva. Objavila je več kot 200 znanstvenih in poljudnoznanstvenih razprav in člankov ter 7 samostojnih knjig v slovenskem in madžarskem jeziku, je urednica 7 knjig in sourednica 11

Odlikovanci v družbi »Ljubljanski« in pravih Porabcev ter ljubljanskih prijateljev

Marija Kozar Mukič se zahvaljuje za odlikovanje, za njo mož Francek in sin Dušan

da edini slovenski muzej na Madžarskem, Muzej Avgusta Pavla v Monoštru, ostane še naprej muzej slovenske manjšine na Madžarskem - muzej spomina in zgodovine Slovencev na Madžarskem.

Kljub spreminjajočim in velikokrat neugodnim političnim in gospodarskim razmeram si zaradi ohranjanja porabske kulturne dediščine med Slovenci na Madžarskem, skupne kulturne dediščine Slovencev

ška leta je preživela pri babici na Gornjem Seniku, tako je njena materinščina gornjeseniško porabsko narečje. Po ekonomski srednji šoli v Budimpešti je 1978. leta končala študij etnologije in slovenščine na ljubljanski Filozofski fakulteti. Leta 1979 se je kot kustosinja-etnologinja zaposlila v Muzeju Savaria v Sombotelu. Med 1983-2013 je bila strokovna voditeljica Muzeja Avgusta Pavla v Monoštru, v

in madžarskih oddaj Madžarskega radia ter novinar madžarskega županijskega dnevnika Vas Népe. Sodeloval je pri ustanovitvi časopisa Porabje. Od leta 2000 je glavni urednik in direktor slovenskega Radia Monošter. Je aktivni član Slovenskega kulturnega društva Avgust Pavel in vodja pevske skupine Sombotelske spominčice v Szombathelyu, ki jo spremlja na harmoniko. Iz repertoarja skupine sta izšli dve zgoščenki z 42 porabski-

knjižnem jeziku, je avtor narečnih poljudnoznanstvenih serij o slovenskih pokrajinah, zgodovini in književnosti. Prevaja pesmi v porabsko narečje. Od ustanovitve je aktivni član Slovenskega kulturnega društva Avgust Pavel v Sombotelu, pri katerem je soorganizator večine programov. Je član pevske skupine Sombotelske spominčice, ki jo spremlja na tamburici.

PREKMURJE

Orhideje

Firma Ocean Orchids iz Dobrovnika, stera letos slavi 15 let spravljanja s pauvanjem in odnavanjem orhidej, je dala v dar 160 kaskadnih in 140 dvostebelnih orhidej (njihova vrednost je sedem gezero evrov), stere so za vüzenek okinčale baziliko svetoga Petra v Vatikani. Prva kak so rauže odpelali iz Prekmurja v Vatikan, sta jih v Dobrovniku notpokazala strokovnjaka za floristiko in hortikulturo Sabina Šegula in Peter Ribič, steriva že petnajst let pomagata krasiti vatikansko baziliko ob vekši krščanski svetkaj. Rouže, stere so bile v beli, žuti in rdeči, se pravi vatikanski farbaj, so krasile oltar in štiri stebre. Postavitev dekoracije za letos je napravila Šegulova, firma Smithers-Oasis Adria pa je samo za tau priliko napravila posebno podlago. Pouleg Nizozemcov sta slovenska florista iz Biotehniškega centra Naklo ediniva tihinca, steriva sodelüvleta z vatikanskimi vrtnari. Sabina Šegula in Peter Ribič sta ob tej priliki ške pravla, ka je v njünom poklici tau delo velka čast, sigurno pa je tau velka čast tüdi za Slovenijo.

Silva Eöry

Podpora gospodarstvu, šolstvu in cerkvenemu življenju

15. aprila se je na uradnem obisku v Porabju mudil državni sekretar za cerkvena in narodnostna vprašanja pri Ministrstvu predsednika Vlade **Miklós Soltész**. Na sedežu Državne slovenske samouprave na Gornjem Seniku se je sestel s slovensko parlamentarno zagovornico **Eriko Köleš Kiss**, predsednikom DSS **Martinom Ropošem**, generalnim konzulom RS v Monoštru **Borisom Jesihom** ter podpredsednico PMSNS **Livio Sabo**.

Dan kasneje, v dopoldanskih urah, je v izjavi za tisk v monoštrskem Refektoriju državni sekretar Soltész dejal, da čeprav je slovenska narodnost ena najmanjših na Madžarskem, je ena najbolj složnih in tradiciji najmočnejše zvezanih skupnosti. Po njegovih besedah želi Vlada Madžarske Slovincem pomagati pri ohranjanju izročila in vere ter prispevati k temu, da ostanejo mladi v domači pokrajini. Pri tem ima odločilni pomen gospodarstvo, ki ga je treba razvijati na narodnostno mešanih območjih na obeh strani meje. Razvojni program, ki ga obravnava Ministrstvo za finance in Ministrstvo predsednika Vlade, bo podprl tudi lokalne podjetnike, je poudaril Miklós Soltész.

Drugo pomembno področje je vzgoja mladih, je poudaril državni sekretar. Vlada Madžarske nudi DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku 40 milijonov forintov podpore za dokončanje notranjih obnovitvenih del. Na področju kulture prispeva Vlada 6 milijonov forintov za obnovo andovske domačije.

Kot tretje pomembno področje je Miklós Soltész izpostavil versko življenje: rimskokatoliška cerkev na Gornjem Seniku prejme 40 milijonov forintov, cerkev na Dolnjem Seniku pa 14 milijonov forintov podpore za obnovo. Na novinarsko vprašanje je državni sekretar dodal, da pri-

speva Vlada 3 milijone forintov za projektiranje obnovitve števanovske cerkve. Vse to se bo odvijalo v sodelovanju katoliške Cerkve in slovenske

Tiskovna konferenca v Monoštru: (z leve) parlamentarni poslanec Zsolt V. Németh, državni sekretar za narodnosti Miklós Soltész, slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss, sombotelski škof János Székely in predsednik DSS Martin Ropoš

skupnosti na Madžarskem, je zaključil.

Navzoče v Refektoriju je sombotelski škof **János Székely** pozdravil tudi v slovenskem jeziku. Zahvalil se je slovenski zagovornici za trud pri obnovitvi monoštrske baročne cerkve, ki ima velik pomen v verskem življenju porabskih Slovincov. Vladi Madžarske se je zahvalil za podporo v višini več kot pol milijarde forintov in predstavil stanje notranjih obnovitvenih del v tretji največji baročni cerkvi na Madžarskem. Povedal je, da so v preteklih letih cene izredno narasle, zato bodo za obnovo dveh stranskih oltarjev potrebna še dodatna sredstva. Kot skrajni rok za dokončanje obnove je označil 31. januar 2022. Sombotelški škof je še poudaril, da se narodnosti na ozemlju škofije oklepajo svojega jezika, rodne grude in vere, zato je izrednega pomena versko življenje v materinščini.

Državnozborni poslanec okrožja in ministrski poverjenik **Zsolt V. Németh** je poudaril, da je potrebno v pokrajinah Kemenesalja, Hegyhát in v Porabju doseči demografski preobrat. Kot rešitev večplast-

nega problema je navedel Program madžarskih vasi, s pomočjo katerega je možen razvoj šolstva in zdravstva na podeželju, pohvalno pa je

Vladi zahvalila za pomoč na vseh področjih. Še posebej je izpostavila dober položaj dvojezičnih šol pod vzdrževanjem DSS, ki lahko delujeta harmonično in uravnoteženo. O jesenskih lokalnih in narodnostnih volitvah je povedala, da potrebuje skupnost tudi v bodoče zavzete ljudi za prostovoljno delo. Kakor je podčrtala, prisotnost narodnosti prispeva k razvoju celotnega območja, k Razvojnemu programu pa naj bi kmalu pristopila tudi Slovenija. Na tiskovni konferenci je župan Monoštra **Gábor Huszár** predstavnika Vlade Madžarske zaprosil za pomoč pri obnovit-

vi samostanskega poslopja, generalni konzul Boris Jesih pa je izrazil upanje, da se bo Razvojni program tudi dejansko izvedel.

Dogodka sta se udeležila tudi predsednik DSS Martin Ropoš in vodja monoštrskega okrajnega urada **István Orbán**.

-dm-

O evharističnem kongresu

Cilj kongresa je, da bi češčenje Najsvetejšega zakramenta združili z drugimi, množično obiskanimi dogodki, obenem bi pokazali in dokazali katoliškemu vernikom, da jih je veliko in da so zelo močni, je povedal generalni tajnik kongresa Kornél Fábry na predavanju v monoštrskem refektoriju. »Evharistični kongres leta 2020 v Budimpešti bo dobra prilika za dialog med ljudmi različnih veroizpovedi, zato, da bi bolje razumeli drug drugega. Bo prilika za sodelovanje, skupen nastop na socialnem in karitativnem področju«.

LRH

Pavlova paut po »pikastom drauti«

Na cvejtno nedelo, 14. aprila, so se sombotelski Slovenci in člani Muzejskoga društva Železne županije že *deveto paut* podali na Pavlovo paut. Avgust Pavel se je s kolegom iz Budimpešte Sándorom Gönyeijem 1936-oga leta na veuki četrtek odpelo s cugom v Monošter, od tistec pa s foringašom pa pejški sta ojdla po okauliški vesnicaj. V spomin toga potüvanja Sombotelčani vsikšo leto na cvejtno nedelo tö na cug sedemo, pa se odpelamo do

Varaša. Od tistec najoprivim demo v Muzej Avgusta Pavla. V muzeji nika gorštemo iz Pavlovi pisanj, ali pa poglednemo takšne predmete, štere

edna pütra, pa 11 mali kejpov iz črepnjá. Na te mali kejpaj so

zejskoga društva. Vsikšo leto več Madžarov pride z nami,

včasik tri zastale: avstrijska, madžarska pa evropska. Tau

je »spomenek pa-dašva dvej lüštev« (Népek Barátság Emlékmű).

Vöro pa pau smo nücali do Fižeša, gde smo poglednili muzej te nemške vesnice (Hianz Tájház). Avgust Pavel je odo po nemški vesnicaj tö. V Fižeši ranč nej, depa v sausednji vesnicaj Sveti Križ (Heiligenkreuz) in Modinci (Mogersdorf) ja. Pri nemškoj iži sta nas čakala pa ižo nutpokazala predsednik nemške

samouprave *Helmut Paukovits* in svétnik *Dénes Ódor*. Nemško ižo so kak muzej oprli 2016-oga leta. V künji pa v

Pred tablov Porabja, drevjami mirá in poštiye »pikastoga drauta«

eške itak gor cedale z njegvi pisalom. Na ednom kejpoci je Kristošova glava. V Muzeji Avgusta Pavla pa mamó eden raur s črepnjá od toga ločara,

na šterom piše: »Kerécz János 1921 Szentgottárd No 29". Zvün toga smo poglednili nauvo muzejsko razstavo o varaški fabrikaj. Na konci 19. pa na začétki 20. stoletja so zidali v Varaši kosino, židano, duvanovo pa vörino fabriko. V te fabrikaj je delalo dosta Slovencov tö.

V Muzeji Avgusta Pavla so nas čakali *direktorica*

Piroska Molnár, muzejski pedagog Laci Gueth, Klara Fodor, Margit Čuk in Marjana Kovač iz Društva porabski slovenski penzionistov. Gor so nas prijali nej samo s toplim srcom, liki s toplim tejom (čajem), pereci (presta-mi) in mrzlo palinko. *Baug plati* vsejm v imeni sombotelski Slovencov in članov mu-

ka pri nas v Porabji se vsikder trnok lepau majo. Letos nas je bilau 50.

Iz muzeja smo šli k meši, po

»Takše motke smo mi tö meli doma« - se čüdivata Erži Labric pa Mari Törö

tistom smo pa pá mogli nazaj v muzej, ka je dež üšo. Tak smo te v muzeji meli piknik, tam smo zeli špek, krü pa lük. Kauli dvej je dež stano, pa smo leko šli pejški *do Fižeša* (Rábafüzes). *Pred 30-imi lejtami* je biu eške pikasti draut mesto te male poštiye. 1989-oga leta so draut gorpobrali, pa pauleg poštiye z Avstrijci vküper posádili »drevja mirá« (Béke fasor). Na začétki pauti, na avstrijsko-madžarskoj grajnca sta dvej kopanji, v šteraj včasik voda teče ta pa nazaj. Na viski ščapaj pa so

iži je indašnje po(h)ižtvo, posau-de in vsefele škeri so takši, kak pri porabski Slovencaj. Molitvene pa šaulske knige so pa v nemškom geziki. Na dvoriški so za nas lepau travo pokosili, ka bi tö meli piknik, če bi nej dež üšo. Eške dobro, ka je stano, pa smo leko po pauti, gde je inda pikasti draut biu, grajnca bila z Avstrijo, prišli no nemške vesnice Fižeš. Tak smo se te leko spominali tüdi 30. oblejtnice gorpobiranja »železne fijanke« (vasfüggöny).

Marija Kozar

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Na leto 2500-krat je zovejo

Dostakrat leko vidimo, ka v Somboteli više špitala se nosi pa dolasede žuti helikopter. Tau že vsakši dobro vej, če po beteznika ali v kakšni nesreči helikopter pride, te je tam velka navola.

V Železni županiji tej helikopterji za reševanje nejmajó postaje, če je zovejo, te iz drügi županij priletijo. Na Vogrskom sedem taši postaj, varašov mamó, gde so helikopterji za reševanje, tau so: Budimpešta, Miskolc, Debrecen, Szentes, Pécs, Sármellék pa Balatonfüred. S tej postaj, kama koli je zovejo v rosagi, k ranjencom ali beteznikom, v petnajsti minutaj ta priletijo. Te helikoptere na leto 2500-krat zovejo, gda je velka sila, gda se že rejsan vsakši minut šté.

V Železno županijo helikpter za reševanje najbóla brž iz Sármelléka pa iz Balatonfüreda leko prileti. Leta 2014 so bili taši plani, ka v Železni županiji v Sárvári tü napravijo edno tašo bazo za reševalne helikoptere, dapa investicija je taostala. Helikopterji za reševanje majo eden protokol, gda je leko zové k betezniki, za tau se vsigdar doktordje odlaučijo, če je potrejbno helikopter zvati ali dojde samo reševalec. Na helikopteraj, gda dobijo klic, so vsigdar trdje, pilot, doktor pa bolničar. Lani se je tak odlaučila vlada, ka letos 9 nauvi, moderni helikopterov küpi za reševanje, steri, če de vse dobro šlau, pomalek v »slüžbo staupijo«.

Karči Holec

Rudi Čer gleda Kerecov raur v monoštrskom muzeji

je un tö vüdo ali zbéro v slovenski, madžarski pa nemški vesnicaj.

Letos smo se spomnili toga, ka je Pavel 1932-ogaletav Monoštri odo, pa je od slovenskoga ločara *Janoša Kereca* 36 posaud pa mali kejpov iz črepnjá dojküpo. V drügoj bojni se je od toga dosta vküpstrlo v Muzeji Savaria. Ostala je samo

OD SLOVENIJE...

8. vrh pobude držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Kitajske

Slovenski premier Marjan Šarec se je v Dubrovniku udeležil 8. vrha pobude držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Kitajske (16+1). Na robu srečanja se je sestal s predsednikom kitajske vlade Li Keqianom. Posvetila sta se predvsem gospodarskemu sodelovanju, so sporočili iz vladnega urada za komuniciranje. Kot so izpostavili, sta Marjan Šarec in Li Keqian »potrdila tradicionalno zelo dobre odnose med državama, ki se poglobljajo na številnih področjih«. Šarec je izpostavil pomen krepitve dvostranskega gospodarskega sodelovanja in izrazil zadovoljstvo nad kontinuirano rastjo blagovne menjave med državama. Za Slovenijo, ki ima izvozno usmerjeno gospodarstvo, je pomembno, da sodelovanje v pobudi 16+1 odpira vrata slovenskim podjetjem. Med perspektivnimi področji sodelovanja je Marjan Šarec izpostavil avtomobilsko industrijo, farmacijo, visoke tehnologije, civilno letalstvo in znanost. Slovenski premier je predsednika kitajske vlade povabil na obisk v Slovenijo.

75. obletnica strmoglavljenja ameriškega bombnika

V Andražu nad Polzelo so zaznamovali 75. obletnico strmoglavljenja ameriškega bombnika med drugo svetovno vojno. V letalu, ki je strmoglavilo 19. marca leta 1944, je osem članov posadke pri tem umrlo, dva, danes prav tako že pokojna vojaka, pa sta bila ujeta in sta vojno preživevala v ujetniških taboriščih. Šlo je za letalce 15. ameriških letalskih sil, katerim so na pokopališču v Andražu postavili spominsko obeležje. K spominski plošči sta venec položila predsednik republike Borut Pahor in ameriški kongresnik Paul Anthony Gosar.

Murska Sobota: 100 let gimnazije

USPEŠNO GRADIMO MISLEČI SVET

Dve veliki, pomembni obletnici bomo letos proslavili v Prekmurju, in sicer 17. avgusta v Beltincih 100-letnico priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom in 18. oktobra 100-letnico Gimnazije v

Novine, je bilo rečeno na prireditvi, so v dvajsetih letih prejšnjega stoletja zapisale, da je ustanovitev gimnazije za Prekmurje enako pomembna kot ustanovitev univerze za Ljubljano oziroma Slovenijo. Odprli so razstavo likovnih

Na omenjeni likovni razstavi so dela trinajstih avtorjev, med katerimi naj omenim še Mikija Mustro, ki ga Sobočani poznajo po kipu Štefana Kovača, mladi pa po njegovih stripovskih junakih Zvitorepcu, Trdonji in Lakotniku. Za življenjsko delo je prejel ob drugih priznanjih tudi Prešernovo nagrado. Pripravili so tudi pogovor na temo Umetnost in resničnost, v njem so sodelovali nekdanji dijaki in profesorji.

Sedanji ravnatelj soboške Gim-

nazije Roman Činč je ob jubileju poudaril, da »merjenje časa predstavlja zavedanje o minljivosti in posledično prinaša željo za ohranjanjem tistega, kar je nekoč v preteklosti imelo odločilen pomen za neko osebo, skupino, neko generacijo in morda za celo človeštvo«.

V murskosoboški Gimnaziji bodo do osrednjega dogodka v oktobru pripravili še številne prireditve in izdali zbornik ob 100-letnici.

Tekst in foto: Ernest Ružič

Prvega javnega dogodka ob 100-letnici soboške Gimnazije so se udeležili nekdanje profesorice in profesorji in tudi večina sedanjega učiteljskega zbora; v sredini v prvi vrsti sedanji ravnatelj Roman Činč

Murski Soboti. Ker dogodke, povezane z obletnico združitve, v Porabju spremljamo in o

del svojih nekdanjih dijakov, uspešnih likovnih umetnikov in umetnikov in tudi likovna

Na štirinajstih panojih je na fotografijah predstavljeno življenje in delo v Gimnaziji: dijaki v razredih, dijakinje in dijaki na maturitetnih plesih in izletih in še mnogo drugega, kar se je dogajalo in zgodilo v sto letih ... pa vse zgradbe, v katerih je bila Gimnazija, tudi tista večini najbolj znana na ulici Štefana Kovača, v kateri je zdaj I. Osnovna šola

njih pišemo že nekaj časa, tokrat o prvi javni prireditvi ob 100-letnici Gimnazije Murska Sobota.

Za začetek praznovanja 100-letnice so v Pokrajinski in študijski knjižnici postavili 14 panojev, na katerih je s fotografijami predstavljena stoletna zgodba dolgo časa najpomembnejše prekmurske srednje šole. Razstava bo odprta en mesec. Kleklove

dela učiteljev, med katerimi je najbolj znan slikar Vlado Sagadin, tudi dolgoletni ravnatelj Gimnazije in pobudnik sodelovanja z monoštrsko Gimnazijo Vörösmartyja Mihályja (ko je bil ravnatelj Ede Hodász). Soboška Gimnazija zdaj sodeluje tudi z Gimnazijo BORG v avstrijski Radgoni, ki jo obiskujejo tudi dijaki iz severovzhodne Slovenije.

MARKO JESENŠEK: PREKMURSKI JEZIK MED KNJIŽNO NORMO IN NAREČJEM

V Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice v Mariboru so predstavili knjigo dr. Marka Jesenška Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem. Z avtorjem se je pogovarjala dr. Natalija Ulčnik. In sicer s poudarki na nastanku, prostorskih okvirih, razvoju in zatonu prekmurskega knjižnega jezika. Študija uglednega profesorja je izšla v Mednarodni

knjižni zbirki ZORA in je deveta samostojna knjiga tega avtorja.

Na 300 straneh najdemo naslednja poglavja: Slovenščina v Prekmurju in Porabju – med knjižno normo in narečjem; Slovenski jezik v Porabju na Madžarskem; (Mali) katekizem – kranjski in prekmurski prvotisk; Prekmurski jezik v Temlinovem in Kardoševem prevodu Malega katekizma (1715, 1837); Kardošev pomen za ohranitev prekmurskega jezika; Prekmurščina v prevodih svetopisemskih besedil; Manjšalnice v Mariji-

kinem ogračku; Prekmurski jezik v Ivanocyjevi pridigi iz

leta 1883 Na den sv. Floriana; Kolarjev prevod Male biblije z-kejpami; Besedje slovenskih pesmi Avgusta Pavla; Asbothova pisma Pavlu; Pavlova Prekmurska slovenska slovnica/Vend nyelvtan med Janežič-Sketovo in Breznikovo normo in Jezikoslovno delo Antona Vratuše ter Srečevanja z akademikom Antonom Vratušo.

Knjigo, ki posega in se prepleta s porabskim jezikovnim prostorom, bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki Porabja.

E. Ružič

Vrag se ženi

Gnauk sta bila eden oča pa edna mati, šteriva sta tri čere mela. Nesreča je tak stejla, ka jim je ranč eden mladoženec nej blūzi prišo. Mati so se dosta čemerili, oča pa so pravli: »Omožiti je škém, pa če rejsan je morem samoma vragej dati!« Šatan je včasik pripravleni biu, ka zgrabi tri dūše. Računo je, ka so ženske sploj najgir. Naravnan v grofa je prišo k oči pa ga proso za starejšo čér. Oča so ma go z veukim veseldjom dali, prej: »Če go ne dam takšoma gospaudi, te njuma nej«. Vrag go je odpelo na eden grad ino gi pravo: »Drūgoga dela nemaš, samo ka z edne iže v drūgo ižo nosiš tau zlato djabko. Depa v dvanajseto ižo ne smeš pogledniti!« Una je vzela zlato djabko ino lejtala po gradi z edne iže v drūgo. Prišla je do dver dvanajsete sobe; stanila je ino si brodila: »Li kaj bi bilau, če bi pokukivala? Do

zday je bila vsikša iža vsikdar lepša, što vej, ka more biti v etoj?«

Sploj je najgir bila, oprla je dveri ino zaglednila pekeu, kak tam vrazgé srmačke dūše mantrajo. Zlata djabka pa gi je v pekeu spadnila, gde je zgorejla. Cejla vōmordjena je počila z dverami ino vkraj odletejla. Te go je srečo mauž - vrag. »Gde je djabka?« se je drau pa eške njau lūčo v peklenško grabo.

Po tistom se je vrag napauto k oči ino ma tak lažo: »Mojoj ženi je sploj dugi čajt. Pūstite z menov titi eške svojo drūgo čér, dobro de se gi godilo.« Oča so dopūstili. S tistov pa se je djenau tak zgodilo, kak s starejšov sestrov. Poglednila je v pekeu pa gi je djenau tak zlata djabka dojspadnila. Zagled-

nila je svojo sestro, štera gi je pravla: »Jaj, sestrice, v pékli sve, od tec nega rešenja!« Vrag je prileto ino eške njau v pekeu sūno, vej je pa več nej mejla zlato djabko.

Vrag se je od tretjin napauto k oči. Pravo ma je: »Gde sta že dvej, aj bau eške tretja! Dopūstite mi, ka odpelam eške vašo najmlajšo čér.

pito, ali eške má zlato djabko. Una ma go je potisnila pod naus - vrag se pa je od čeméra v čobe vgrizno.

En dén je mlajša sestra naprej vzela veuki koš, odišla v pekeu po edno sestro ino go pokrila v koši. Gda je vrag domau prišo, ma je pravla: »Nesi, nesi našima domau té dar! Gor na pleča si ga

Malo mo se veselili, vej mo pa lejpa družba!«

Vrag je tak odpelo eške najmlajšo čér, štera pa je bila bole čedna, kak liki si je vrag brodo. Gda gi je dau zlato djabko ino gi dojzapo vōdo, ka bi poglednila v dvanajseto ižo, si je brodila: »Že vej, ka napravim: zlato djabko nutzvežem v fōrtok, ka mi vkraj ne odleti. Svojivi dvej sestri pa ne vidim tū - že je nej vse v redi. Morem pogledniti!«

Ūšla je, pa včasik dvanajseto sobo goroprla. Strašen kej je vidla: njenivi sestri sta bili v peklenškoj grabi. Bejdvej sta kričali: »O, sestrice, vō naja rejši, vej pa ti eške maš tisto nesrečno zlato djabko!« Una pa jima je pravla: »Samo malo potrpite, pa vaja vōrejšim!« Gda je vrag domau prišo, go je včasik

deni ino ne pogledni, ka jima pošilam. Mauž aj nede preveč najgir. Če bi pa sto pogledniti, včasik pridem za tebov ino ti zakrčim: vidim, vidim!« Nut je navčila svojo sestro v koši tō, ka pa kak aj guči, če bi sto vrag pokukivati v koš.

Vrag je koš na pleča zdigno ino ga neso prauti rami nesrečni, zgrableni dejkeu. Fejst je švico, vej je pa babo v koši noso. Gda je prišo do praga iže, je dojlūčo koš, ranč nej nutpogledno v nje-ga pa se brž povrno domau. Za par dni ma je žena napravila eške eden koš z darom za svoje stariše, šteroga je te vrag mogo odnesti starima, šteriva je znauro. Malo je biu lagve volé, depa ka: babo trbej baugati! Tak je vrag noso pa s pékla vōrejšo že dvej sestri.

En dén ma pravi žena: »Ti, gda se povrneš, najdeš vanej na trnaci eške eden koš z darom za moje stariše. Boj tak dober pa ga odnesi! Ne boj najgir, vejš - tau de zdaj od slejdnjin!«

Vrag se je malo čemeriu, depa nika je nej pravo, samo je odišo. Zmejs je una napravila edno žensko s slame, štero je nutnaravnala v svoj gvant ino go postavila pred peč. V peči je zakūrila odjen, slamnatoj ženski pa je dala eden lopar v rokau, ka prej v peč nalaga. Una pa je nut v koš sejdlu ino se pokrila.

Za en malo je vrag prišo domau, zdigno koš ino pravo slamnatoj ženski: »Zday dém, ka vejš!« Po pauti pa je sploj najgir grato, ka telko na dom nosi. Že je sto koš doj s pleč djati, gda je čūu: »Vidim, vidim!« »Če vidiš, pa vidi!« si je čemerno brodo vrag ino dale leto. Mislo je, ka žena za njim odi.

Prišo je do rama, lūčo koš v ižo ino odleto domau. Tam pa je slamnata ženska eške itak v peč nalagala. Pravo gi je: »Odnese sem dar, vejš, depa vūpam, ka od slejdnjin!« Slamnata ženska pa je tūoma bila.

»No, ali si čemerna ali ka?« gi je pravo ino go sto malo sūniti, te pa je čūu, ka slama šimi. Eške samo te je gorprišo na veuko čalivanje. Zgrabbo je slamnato babo pa go nut v peč lūčo.

Odleto je doj v pekeu, depa tam je več dvej starejšivi sestri tō nej najšo. Leto je na njini daum, ali te je več nej mauči nad tistov kučov emo. Tak čemerno je v kikōu včesno, ka se je pau iže dojporūšilo.

na domanjo rejč obrno:

-dm-

ilustracija: -mkm-

... DO MADŽARSKE

Znanstvena akademija ne da svojih inštitutov

Predsedstvo Madžarske znanstvene akademije (MTA) se je odločilo, naj njeni znanstveno-raziskovalni inštituti in raziskovalci v njih ostanejo v okviru same akademije. S to odločitvijo se bo gotovo strinjal tudi občni zbor akademije, kakor tudi s tem, naj bo proračun teh inštitutov naveden pod proračunsko postavko akademije. Povod za tako odločitev je bila želja vlade, da bi znanstveno-raziskovalne inštitute ločila od Madžarske znanstvene akademije in jih tudi v proračunu obravnavala pod posebno postavko. S tem se vodstvo akademije seveda ne strinja, pred stavbo akademije je bilo že nekaj protestnih zborovanj, češ da se politika vmešava v svobodo znanosti in avtonomijo raziskovalne dejavnosti. Minister za inovacije in tehnologijo László Palkovics se je na odločitev predsedstva Akademije odzval s tem, da se akademija še zmeraj lahko odloči, da bo konstruktivno sodelovala v procesu preoblikovanja, saj - po njegovem mnenju - ima vlada dobre namene, in sicer naj bi ogromna sredstva, ki so namenjena raziskovalni dejavnosti, bila izkoriščena, rezultati raziskav pa bi dvignili učinkovitost in konkurenčnost gospodarstva.

Madžari še zmeraj radi plačujejo z gotovino

Iz raziskave, ki je bila opravljena v 24-ih državah Evropske unije, je razvidno, da več kot polovica Madžarov še zmeraj dnevno uporablja gotovino, torej plačuje z bankovci in kovanci. Pri uporabi gotovine kar s 15. odstotki presega mo evropsko povprečje, z gotovino večkrat plačujejo le v Italiji, Španiji, Grčiji in Romuniji. Z bančno kartico plačuje le vsak peti Madžar, hkrati so Madžari zelo nezaupljivi do kreditnih kartic, dve tretjini Madžarov nikoli ne plačuje s kreditno kartico, to je dvakrat več, kot je evropsko povprečje.

Priljubljenost gotovinskega plačevanja bremeni tudi državo, kakih 450 milijard forintov dodatnih stroškov pomeni izdelava in skladiščenje bankovcev ter boj proti ponaredek.

OGENJ SI VETER NAPRAVI

Zdaj, ka je sprtolejt tak malo deža bilau, večkrat so vödali po cejlöj državi, ka nej slobaudno vanej vožigati zavolo velke süče. Gda so od tauga po radiji ali po televiziji gučali, mena je vsigdar Djaustji Margit iz Varaša (po možej Trajber) prišla na misli. Tista zgodba, kak so batrivno vožigali süjo travo doma v Andovci kaulak rojstne iže. Zdaj že dosta več lejt živejo v Varaši, kak so doma v Andovci bilej. Dostakrat je dražim, gda se srečava, ka so že cejlak Varašanka gratali, dapa oni na tau vsigdar tau pravijo, ka tau nej istina. Gda sem je gorapoisko, ranč te so domau prišli, zato ka so v varaši bilej v patejki pa v bauti. Dapa kak so mi pripovedjali, telko ali še več časa so odli, kak če bi se iz Andovec z busom v Varaš pelali.

- *Kak je leko tau, ka se vam čas tak tazavleče, gda v bauto dete?*

»V devetoj vöri sem taodišla pa zdaj je že podne, rejsan je tak, ka te čas bi že pejšti do Andovec prišla. Tau je zato, ka telko spoznancov mam pa tašoga reda, gda se z njimi srečam, te malo pripovedjamo, pa čas tak tadé, ka človek ranč vpa-met ne vzeme. Dja sem tøj spodkar doma, kak je železnica pa rejdko odim tavö v varaš, tašoga reda, gda se srečam z lidami, te vse vöopitajo, vse škejo vedeti.«

- *Vse vöovadite, ka vas spita-vajo?*

»Ah, vse zato nej, pa ranč nej slobaudno vse taprajti, sploj pa nej gnesden. Dosta spoznancov mam še odtistac, gda sem delala v vrtci, pa ovak tü, vej pa že od sedemdesetprvoga leta tøj živem, več kak v Andovca. Tau je baja, ka sem stara gratala, tau je najvekša baja.«

- *Tau je velka baja?*

»Ka pa misliš, vsakši bi rad mladi austo, dosta baukše je mladi biti, kak da si že stari pa že ranč ne moreš titi.«

- *Pamet je bola zrejla, gda je človek starejši, nej?*

»Vejš, kama leko deš te že z zrejlo pamet-jov, gda človek že počtevaš sra-ti ne more. Tak ka stari človek se že nejma koma veseliti, dosta pa dosta baukše je bilau, gda sem mlada bejla.«

- *Če drügo nej, te se tauma leko veselite, ka vam nej tr-bej delat odli, ka ste v penzi-ji.*

»Dja sem fejš nej stejla v penzijo titi, zato ka dja sem vsigdar rada delala. Gda so mi prvin prajli, ka mo

vreč ne morem plesati.«

- *Če kakšno dobro polko vlečejo, te tü nej?*

»Nej, odtistoga mau, ka sem možganski kap mejla, odtistoga mau že več nej,

Djaustji Margit (po možej Trajber)

na žalost. Zaman ka človeki poplate strgeče muzika, nodje že ne funkcionerajo tak, kak bi trbelo.«

- *Vi potistim, ka ste v Va-*

Mlada družina je živala v Varaši

leko v penzijo üšla, dja sem tak delala, kak če bi se veselila, dapa sploj je nej tak bilau. Raj sem še dve leti gora delala, aj mi nej trbej v penzijo titi. Drügo pa tau, ka dočas ka je človek mladi, ležej pleše. Name je ples vsigdar gordržo, dja sem te sploj nej betežna, gda leko plešem. Zdaj, ka sem betežna bejla, odtistoga mau

raš prišli, še dosta ste odli nazaj v Andovce starišom pomagat pa v gauštjo drva sejkat. Gnauk edno sprtolejt, gda ste domau iz gauštja prišli, ste ograd vožgali. Na tau se spaumnite?

»Kak bi se pa nej spaumnila, njegvoga vraga, tejesto nikdar ne pozabim, dočas ka mo žejvala. Ranč smo

domau iz gauštja prišli, pa dja Dorina pravim, ka poj, pa voždjeva ograd, aj trava dolazgorej kaulak rama. Bola de lepše, če nede tejesto veliko grmauvdja. Dori pravi, jaj, zdaj neva, nej ka bi se kaj vožgalo, dja sem ma pa še pravla, ka nej se trbej včasín posrati, pa sem vužgala. Dočas sem se dja nikdar nej bojala ognja, dapa rejsan je tak, kak pravijo, gde ogenj djeste, tam veter tü prejde. Pa tak je bilau! Kak se je tisti šáš vužgo, gnauk samo prejšo eden veter pa proto rama je gnauk ogenj. Dja sem se tak prestrašila, ka mi je že vse lagvo bilau, drügi so me že nutra poslali, aj ranč ne vidim ogenj. Sto je doma v vesi bejo, vsi so prišli gasejt, naslejdnja so še redni gasilci tü prišli. Gospodni Baug, dja sem še tašo nikdar nej vidla, kak je tisti ogenj goro, strašno je bilau. Prvin sem dja na srejdi v gauštje nalagala, bilau je, ka še boriča vrejek je goro, ka sem z ednim količom gasila. Zdaj, če si tak nazaj-mislim, vejpa cejla gauštja bi leko dolapogorejla. Od tistoga mau dja več ognja nikdar ne vožigam vanej.«

- *Potistim, ka ste vožgali, se je že kosijo brejg, zato ka ste ga z edno spicov vred vzeli, pa od tistoga mau že lepau kaže. Če drügo nej, telko haska je bilau zato z ognja.*

»Leko ka je zdaj že lejpi, dapa tisti stra, ka sem ga tam prežejvala, tau dja nikoma ne želejm.«

- *Taši straj ste že meli gda-koli v življenji?*

»Taši straj sem gnauk eštje mejla. Zdaj nejdavnik, gda je vnuk nesrečo emo z avtonom. Kak je nutravdaro v baur, avto se je kaulak gora na njega zasüko, vsakši tau pravo, ka čüda, ka je živi austo. Te sem se tü fejš postrašila, sploj pa dočas, ka

v špitala nej prejšo pa smo nej vedli, ka je z njim.«

- *Ovak ste nej meli straj, da ste v noči, v kmici šli domau?*

»Taši straj sem mejla! Zato, ka dja sem se vsigdar fejš bojala, če je v kmici trbelo odti. Zato, ka gda smo goščice löjpali, te so nam tam vsigdar pripovedjali od čaralic pa od vragauv, kak so se vö na raur nosili. Tau so tü vsigdar pripovedjali, kak so Pultjinoga Štejvaka čaralice zapelele, gda je nanje prileto. Tam so veliko paradijo mele, djele pa pile so, Štejvak z njimi vred. Dapa gda je Šumajnin kokaut spupejvo, te je tau vse taminaulo, pa samo konjstji drek austo v žepki Štejvaka. Štejvak so dobro znali, sto so bile te čaralice, samo nej so smeli vöovaditi, zato ka bi njim čaralice vzele pogled. Me tri, Sejrina Irinka, Trnjaštji Margit pa dja smo padaškinje bile, name so te dve vsigdar domau sprvajale, zato ka dja sem se vsigdar bojala.«

- *Vam se je nikdar nika nej skazalo?*

»Velka sreča, ka nej, zato ka dja, če bi kaj tašo vidla, gvüšno, ka bi strjë dobila.«

- *Ka ste vi ponoči odli, ka je vas vsigdar domau trbelo sprvajati?*

»Dosta smo odli v Števanovce na veselice, zato ka tistoga reda skur vsakšo nedelo so igrali. Bilau tak, ka smo pri Amerikanarskoj babi grüške kradnili, ta si tü samo v kmici leko üšo, gda te je ništje nej vido. Te je nej bilau vse tak vöposvet-njeno kak zdaj, pa bola so eden drügoga postršüvali tü, vejn zavolo tauga sem taša postrašena bejla vsigdar.«

(Kejp na 1. strani: Margit s padaškinjov Trnjaštji Margitom.)

Karči Holec

Vüzemska medgeneracijska delavnica

Na Slavskom so za post geli alelujo

Zveza Slovencev na Madžarskem je ob pomauči Jelke Pšajd in Mateje Huber, obe sta etnologinji v Pomurskem

»Ges vzemem dve fele mele, tak groubo kak fajno melo. Te not dejem malo citrone, pa dajce, mlačno mlejko, sou,

in cujdala, ka ona ne davle ci-meta, eni pa ga dajo.

Po tistom, ka sta vertinji ob pomauči mlajših zamesili testau, smo se v tistom cajti, ka se je testo gibalo, preselili v drugo ižo, gé je Jelka Pšajd gučala o pomeni vüzemskih svetkov.

»Znamo, ka je vüzenek, pouleg božiča, največji krščanski svetek. Vsi znamo, ka je Jezoš Kristoš od mrtvih gori stano in tau zaznamü-vle, ka je s ten odrešo svet. In

tau mi svetimo. Vse tau, ka mi gnesden svetimo tak v Prekmurji, v Slovenski goricaj, na Štajerskom, na Slavskom pa tüdi v Porabji, je dosta takši indašnih šeg, stere so lidge poznali že pred krščanstvom, jih je pa sledkar krščanstvo prejkvzelo,« je pravla Jelka Pšajd in cujdala ške tau, ka so gnesden šege dostakrat samo ške navade. Tau pa je zatau tak, ka lidge, steri se jih držijo, dostakrat več ne vejo, zakoj so spoj te šege.

»Tisti, steri so v Prekmurji najbolje vörni bili, so na velki

Agica Hanžek in Hilda Žohar pleteta vüzemski vrtanek

muzeji Murska Sobota, na Gorenjom Seniki pripravila

cuker, margarino, stero malo gor otopim in naslednje not

Pri farbanji dajce je etnologinja Jelka Pšajd tö pomagala

medgeneracijsko vüzemsko delavnico.

»Fejst se veselimo, ka ste prišli tak mlajši kak starejši, pa je tau rejsan medgeneracijska delavnica,« je prva pravla sekretarka Slovenske zveze Biserka Bajzek, Laci Nemeš pa se je špajso: »Pa smo prišli tak moški kak ženske.« No, za istino, žensk je bilou malo več kak moških, ali bili pa so, istina, tüdi oni.

Vsi vküper smo si v künji Hiše jabolk najprva poglednoli, kak sta Agica Hanžek in Hilda Žohar zamesili testo za vüzemski vrtanek. Čiglij je tak gé, ka vsakša vertinja malo po svoje napravi, brez mele néde.

Človek bi ga najraj vrezu pa v njega vgrizno

omesim. Nücamo ške vrnje mleko, kefir, pa ne smejmo pozabiti na drožje. Če vse več notri deješ, vse baugši vrtanek bau,« je pravla Agica Hanžek

petek samo črni krüj geli pa vodau pili, dosta pa je bilau takši, ka so gibico, stera je bila napravljena brezi kvasa, geli. Kelko znam so pri vas v

VELIKONOČNA DELAVNICA

12. aprila popoldne ob 15. uri je Slovenska narodnostna samouprava Števanovci organizirala velikonočno delavnico.

Dvorana se je napolnila. Učenci DOŠ Števanovci in malčki iz vrtca so prišli na delavnico, seveda tudi odrasli. Dve ženski sta vodili delavnico. Karola Szabó je prišla iz Győra, je ljudska umetnica in industrijska oblikovalka. Dela s slamo že več kot 20 let. Na ta dan je prinesla spleteno slamo, jajca, piščance, trakove in iz teh materialov so delali velikonočne okraske. Na eni mizi je postavila razstavo, veliko različnih izdelkov je imela. Ljudje so si lahko kaj tudi kupili. Najprej so otroci delali z veseljem, potem pa tudi odrasli.

Eva Tivadar je prišla iz Slovenije. Ona že nekaj let hodi k nam in barva jajca. Za ta dan je tudi z veseljem sprejela naše vabilo. Z voskom so barvali jajca. Zanimivo je bilo, vsi so pridno in aktivno delali.

Agica Holec, predsednica

Porabji

geli pečene krapce, nadevane z repo, in djabke. Na Slavskom pa so na post geli alelujo. Tau so sküjani repini olüpkki,« je

farbali dajce. »Ges vam zdaj pokažem, kak prva, ka dajce pofarbamo, na nji pišemo s fčelijim vauskom. V toj šakli mam fčelji vausk, te pa ške nücamo eno takšo šker, s sterov mo pisali. Tau je takši lesen bot, steri ma notri dani en takši tratnjek (lijak), v steroga te damo vausk. Nücamo pa ške takšo malo svečo, s pomočjau stere mo té vausek segrevati. Te pa probamo, če že kaj kvapi iz tratnjaka, ka leko te pišete z njim. Paziti pa morete tüdi, ka vausek preveč ne segrejte, vej pa de vam vse tateklo,« je raztolmačila etnologinja iz Prekmurja, stera je po tistom, ka so udeleženci delavnice napravili vsakši svojo umetnino, dajce ške dala v farbo.

Na konci lepoga večera in družjenja je ostalo ške samo tau, ka kouštamo vrtanke. Bili so trno dobri.

Tekst in kejpj: Silva Eöry

Mala Vanesa se je flajšno obračala pa napravila svoj mali vrtanek

med drugim ške raztolmačila Jelka Pšajd.

Po tistom, ka sta porabski vertinji notpokazali, kak se plete vrtanek, je na red prišo ške zadnji tau delavnice. Ob pomauči Mateje Huber smo

Expano – regijski promocijski center

DVERI V POMURJI SO GOR ODPRLJE SVOJE DVERI

Kak smo v naši novinaj že večkrat pisali, je pouleg Murske Sobote zrasla ena nauva zidina,

Soboti v dar dau paviljon, pa je tudi spaumno, ka je rosag varaški občini pouleg toga dau

Paviljon Expano

stera se zove Expano. Paviljon, steroga je mejla Slovenija 2015. leta gorpostavljenoga na svetovnoj razstavi Expo v talijanskompouleg varaši Milano, stogi zdaj pauleg prekmurskoga glavnoga varaša. Ob jezeri Kamenšnica, stero je gratalo tak, ka so tū duga leta vōkopali šauder, je zraso regijski promocijski center.

Na slavji, na steroga je prišlo dosta eričnih lidi, tūdi tihincov, je soboški župan Aleksander Jevšek pravo, ka je Expano trno fontoški za razvoj turizma v regiji: »Tau je naš najvekši projekt. Nej samo zavolo toga, ka smo ob našom jezeri postavili tau lejpo zidino, liki zavolo toga, ka nam vsem davle pri liko, ka Pomurje postavimo na napo turističnih destinacij«. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike

ške milijon evrov. Vsevküper je za tau, ka so zidino tak zriktali, kak so steli, občina ponūcala 4,8 milijona evrov. Pouleg slovenskoga rosaga je 2,6 milijona evrov penez dala Evropska unija, 1,2 milijona pa je cujdala ške

Krčma ponūja domanje gesti

S pomočjauw moderne tehnike te leko leteli z balonon

Slovenije Zdravko Počivalšek, steri je julija 2016 vküper z nekdešnjim predsednikom slovenske vlade Mirom Cerarom Murski

soboška občina. »Kak domanji človek sam dostakrat tū. Tak sam v živo leko vido tau preobrazbo iz industrijskoga k

zelenomi, od nejvredvzetoga k vredvzetomi, od zaprejtoga k odprejtomi,« je v svojom guči pravo predsednik Državnoga zbora Dejan Židan. Od sobote, 13. aprila, je paviljon Expano odprejti za vse. Zavolo toga, ka je bilou slabo vreme, je biu otvoritveni vikend, na sterom so se notpokazali domanji goslari, pripravili pa so tūdi športne aktivnosti, na vūzemski konec kedna.

In ka vse se skriva v paviljonu? Tau so štirge glavni tali: razstava, turistično-informacijski center z bauto, krčma in ške plac, zovē se SPOT točka, steroga naj bi nūcali podjetniki. Gda prideš v zidino, je v prvom tali krčma, stero je v arendo zeu Ivan Dobaj oziroma njegva firma Junior d.o.o., stera se je že do zdaj s takšim delom spravljala. Ta držinska firma, stera je bila ustanovljena leta 1990, je v zadnji lejtaj najbolje erična po tom, ka ma v

Maribori restavracije z mehiškim gestijom. Krčma v Expanoji pa nema takše gesti, liki ponūja prekmursko in prleško hrano. Tak te leko pouleg prekmurske in prleške gibanice daubili bograč, kisko pa grbanjovo župo, dōdōle in tak ta dale.

V drugom tali Expanoja je bauta, v steroj se odavlejo spominki in dobroute, stero pouvajo ali delajo lidge iz Pomurja. Tū te leko küpili tūdi karto za ogled razstave. Ob pomauči moderne tehnike te rejsan dosta vidli in doživeli. Če te steli vse dobro poglednoti, te nūcali bar vōro pa pou cajta. Karta za vōzraščenoga človeka je 12 evrov, za dijake, študente in penzioniste

Petanjci: Obisk delegacije društva Tigr Primorske

ČRNI GABER – SIMBOL BOJA ZA SLOVENSTVO NA KRASU

V predelu Vrta spominov in tovarištva, kjer je več na na novo zasajenih spominskih dreves, so člani društva Tigr posadili črni gaber kot drevo odpora in dostojanstva

Člani društva Tigr, organizacije, ki neguje tradicijo protifašističnega gibanja za Primorsko, so obiskali Prekmurje in v Vrta spominov in tovarištva na Petanjcih posadili črni gaber v spomin na junake, ki so se med prvo svetovno vojno in potem med drugo borili za slovenstvo na Primorskem.

Po pozdravu župana občine Tišina Franca Horvata in nagovorih podpredsednika Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije Marjana Šiftarja, predsednika društva Tigr Primorske Savina Jogana ter predstavnika Združenja zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Damirja Domjana sta črni gaber simbolno zasadila Savin Jogan v imenu društva Tigr in predsednik fundacije Ernest Ebenšpanger.

Na prijateljskem druženju po zasaditvi se je ravnatelj Osnovne šole Tišina Janko Durič s krajšim nagovorom spomnil primorskega učitelja Andreja Šavlija, ki je prišel v Prekmurje leta 1929, poučeval na Tišini in še v nekaterih krajih, njegov sin Slavko pa se je udeležil tokratne slovesnosti v Prekmurju. Prireditelj je izzvenela tudi kot opomin na dogodke, s katerimi nekatere sosednje države, zlasti Italija, tudi zdaj posegajo v samostojnost Slovenije. O tem je govoril predsednik društva Tigr Savin Jogan.

Tekst in foto: E. Ružič

10 evrov, za mlajše, stare od 6 do 15 let, 8 evrov, za tiste, steri so stari do šest let, pa nej trbej nika plačati. Ge tūdi držinska karta, stera košta 28 evrov, vala pa za dva vōzraščeniva človeka in enoga ali več mlajših, starih do 15 let.

Razstava je nej vodena, je pa v bližini furt neške od zaposlenih v Expanoji, ka vam da odgovor, če de vas kaj zanimalo. Panofilm vas ob pomauči 3D tehnike odpela po Pomurji skauzi cajt, Panoskop pa s fejest velkim kejpom po različnih krajaj, o sterih te ške dosta tūdi zvedli. Prekmurje in Prlekijo te si leko poglednoti tūdi z lufta. Moderna tehnika de vas ob pomauči posabni očal zdignila z balonom v nebo, med štrke. V

tali, steri se zovē Neuroterme, te leko vōsprobali, kelko znate o različnih pomurskih vodaj, Čarobna jasa pa vas ob pomauči hologramov s podobami živali odpela v gauško. V Panoart je ob pomauči glasbe, prpovejsti in kejpov notpokazano umetniško ustvarjanje sveta ob reki Mūri.

Dosta zanimivoga ponūja tūdi okolica jezera. Že lani so postavili gibalni park, v sterom je postavljenih 35 škeri, stero pomagajo, ka se človek leko dobro razgiba. Pauleg toga so tū ške igrišče za mlajše z igrali, sprehajalne poti in štirge placi za tau, ka maš leko piknik.

Silva Eöry
Kejpi: Expano

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

OD 25. APRIL
DO 24. MAJA

PETEK, 26.04.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Slovenski magazin, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.55 TV-izložba, 16.25 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Frfra in Cufek: Kostumi za maškarado, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Dan upora proti okupatorju, 21.05 Pesem ima moč, glasbeno-dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Tišina morja, francoski film, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info kanal

PETEK, 26.04.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 10.00 Videotrak, 11.00 Slastna kuhinja: Žlikrofi v sirovi košarici, 11.10 Dober dan, 12.10 Med valovi, 12.35 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.55 Kingston - 15 let z vami, veliki jubilejni koncert z gosti, 16.05 Dosje: Televizija 2, 17.10 Migaj raje z nami, 17.35 Čarokuhinja pri atu: Egipt #, 17.50 Kjer bom doma (V.): V spomin, avstralska nadaljevanka, 18.50 Osvežilna fronta: Stres, oddaja za mladostnike, 19.25 Videotrak, 20.00 Teslovi otroci, kanadska dokumentarna oddaja, 20.50 Kraljevska afera, koprodukcijski film, 23.00 Zadnja beseda!, 23.50 Videotrak, 0.25 Zabavni kanal

SOBOTA, 27.04.2019, I. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.10 Kultura, 6.20 Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.25 Čist zares: Notranje oblikovanje, 10.55 Neuspeh ne pride v poštev, dokumentarne oddaje o prof. dr. Igorju D. Gregoriču, 11.25 TV-izložba, 11.40 Mednarodna obzorja: Razdruženo kraljestvo, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.05 Človeški laboratorij: Tekmovalnost, britanska dokumentarna serija, 15.55 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Alpe-Donava-Jadran, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Reaktivčki: Akvadukt v Segovii, Španija, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 21.20 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.55 Tujca, britanska nadaljevanka, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Prijazna dežela, avstralski film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.35 Info kanal

SOBOTA, 27.04.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.25 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 9.30 Slastna kuhinja: Piščančji zvitki, 10.00 Na juriš in the mood! 12.25 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.55 Dan upora proti okupatorju, 13.55 Franja, igrano dokumentarni film, 15.40 Vsega je kriv Fidel, francosko-italijanski film, 17.25 Pesem upora, dokumentarni film, 18.20 Avtomobilnost, 18.55 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.05 Avtošola, slovenski film, 21.30 Jubilejni koncert ob 75. obletnici Partizanskega pevskega zbora, 23.10 Zvezdana, 23.50 Mef & N.O.B., 1.05 Videotrak, 1.40 Zabavni kanal

NEDELJA, 28.04.2019, I. spored TVS

4.00 Info kanal, 7.00 Živ žav, otroški program, 9.55 Govoreči Tom in prijatelji: Henk dobi službo, risanka, 10.10 Špasni učitelj: Hokej na ledu, nizozemska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.50 Prisluhljivo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 20 let Veselih Štajerk, 14.55 TV-izložba, 15.10 Žarek upanja, koprodukcijski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Samo idealisti; junaška in tragična zgodba primorskih padalcev, 18.25 Na kratko: Svobodna volja, 18.40 Zmajči zmaj: Varnostnik, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ekipa Bled, slo-

venska nadaljevanka, 20.35 Z Mišo, 21.20 Šport - nogomet, 21.30 Poročila, Šport, Vreme, 21.55 Banditenkinder-slovenskemu nrodu ukradeni otroci, dokumentarni film, 23.35 Ingmar Bergman - v očeh koreografa, švedski plesni film, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.55 Info kanal

NEDELJA, 28.04.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 5.55 Videotrak, 6.30 Duhovni utrip, 6.40 Koda, 7.15 Slastna kuhinja: Piščančji zvitki, 7.30 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, 8.00 Glasbeni svet Andreja Rieuja (II.): Ljubezen v Maastrichtu, glasbeno-dokumentarna serija, 8.55 Svetovni popotnik: Pas rje, 1. del: Ameriški velikani, 9.45 Bodimo ljudje: Akademija ob 800-letnici samostojnosti Srbske pravoslavne cerkve, 10.35 Joker, kviz, 12.00 Čarokuhinja pri atu: Egipt, 12.25 Gorsko kolesarstvo - svetovni pokal, spust, 14.55 Migaj raje z nami, 15.45 Nogomet - državno prvenstvo: Mura : Maribor, 29. kolo, 18.10 Pot na SP v nogometu (Ž), magazinska oddaja, 18.40 Ambienti, 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Bodi svetloba, kanadska dokumentarna oddaja, 20.55 Jonas Kaufmann - Moja Italija, nemški glasbeni dokumentarni film, 22.00 Zvezdana, 22.45 Kaj dogaja? Z Jonasom, 23.15 Videotrak, 23.50 Gorsko kolesarstvo - svetovni pokal, spust, 2.00 Nogomet - državno prvenstvo: Mura : Maribor, 29. kolo,

PONEDELJEK, 29.04.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Obzorja duha, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Profil: Urša Menart, 14.15 TV-izložba, 14.25 Sprehodi, 14.55 Dober dan, Koroška, 15.25 TV-izložba, 16.00 Otroški program: Op! 16.25 Čist zares: Notranje oblikovanje, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.10 Bacek Jon: Žehita, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Umetnost igre, 23.30 Svetovni dan plesa, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info kanal

PONEDELJEK, 29.04.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.25 Otroški program: Op! 11.00 Slastna kuhinja, 11.10 Dobro jutro, 13.35 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Lahko noč, ljubezen moja - film o Simoni Weiss, 15.50 SP v hokeju: Slovenija : Kazahstan, 18.15 Nogomet - evropska liga: napoved kola, magazinska oddaja, 18.45 Otroški program: Op! 19.25 Videotrak, 20.00 Svetovni popotnik: Pas rje, 2. del: Ameriški prerod, 20.55 Umetnost Francije: To je sodobni svet, britanska dokumentarna serija, 21.50 Marsejska naveza, belgijsko-francoski film, 0.10 Obisk, kratki igrani film AGRFT, 0.40 Videotrak, 1.15 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 30.04.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Umetnost igre, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.25 TV-izložba, 14.35 Duhovni utrip, 14.50 TV-izložba, 15.25 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 15.55 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Ernest in Celestina: Veliki zlobni medved, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Resnica o aferi Harry Quebert, ameriška nadaljevanka, 20.50 Dosje: Televizija 3, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info kanal

TOREK, 30.04.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja, 11.10 Alpe-Donava-Jadran, 11.50 SP v hokeju: J.Koreja : Slovenija, 14.25 Svetovni popotnik: Pas rje, 2. del: Ameriški prerod, 15.15 Avtomobilnost, 16.15 Joker, kviz, 17.55 Durrellovi (II.), britanska nadaljevanka, 18.50 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.20 Videotrak,

20.00 Epidemija kratkovidnosti, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.55 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 23.00 Kaj govoriš? = So vakeres?, 23.15 Zadnja beseda!, 0.05 Videotrak, 0.35 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 01.05.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Pozdrav iz Idrije, Godbeno društvo rudarjev Idrija, 7.20 Študentska delovna brigada, dokumentarni film, 7.50 Otroški počitniški program: Op! 10.00 Golica, zgodba o skladbi, dokumentarni film, 10.50 TV-izložba, 11.05 Vem!, kviz, 11.40 Koda, 12.20 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Z Mišo, 14.15 TV-izložba, 14.25 Osmi dan, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.30 TV-izložba, 16.05 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Praznik dela, dokumentarni feljton, 17.50 # Tu EU, 18.00 Trobka in Skok: Marljiv kot čebela, risanka, 18.05 Jurij in Pavel: Superjunak, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Babica, francoski film, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.25 Slovenija, Avstralija in jutri ves svet, slovenski film, 0.20 Praznik dela, dokumentarni feljton, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, 1.50 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.15 Infokanal

SREDA, 01.05.2019, II. spored TVS

6.00 Infokanal, 9.35 Slastna kuhinja, 10.20 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 10.50 20 let knap 'n' rolla, koncert skupine Orlek, 13.30 Majoš, dokumentarni film, 14.20 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 15.10 Čarokuhinja pri atu: Egipt, 15.30 Ambienti, 16.00 Mladi Karl Marx, koprodukcijski film, 17.55 Durrellovi (II.), britanska nadaljevanka, 18.50 Ribič Pepe: Kako je dobiti brata, mozaična oddaja za otroke, 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Glasbeni svet Andreja Rieuja, glasbeno-dokumentarna serija, 21.40 Vojna in mir, britansko-ameriška nadaljevanka, 22.30 Led in nebo, francoski dokumentarni film, 0.05 Videotrak, 0.40 Zabavni infokanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 02.05.2019, I. spored TVS

4.00 Info kanal, 6.25 Dnevnikov izbor, 6.40 TV-izložba, 7.00 Kaj ti je, deklica ali Blazno resno o Desi Muck, dokumentarni film, 8.10 Otroški počitniški program: Op! 11.10 TV-izložba, 11.30 Vem!, kviz, 11.55 Praznik dela, dokumentarni feljton, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Bučko, animirani celovečerni film, 14.30 TV-izložba, 14.40 Slovenci v Italiji, 15.10 Moj gost/Moja gostja - Vendégem, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.15 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Meja je samo nebo, 2. del dokumentarne oddaje o prof. dr. Igorju D. Gregoriču, 17.45 Na kratko: Svobodna volja, 17.55 Balončkovo: Skrivnost, risanka, 18.00 Mišo in Robi: Snežna nevihta, risanka, 18.05 Čebeličice: Pod medvedovim dežnikom, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Stekle lisice, slovenski TV-film, 21.30 Poročila, Šport, Vreme, 21.55 Leonardo - človek, ki je rešil znanost, italijansko-francoska dokumentarna oddaja, 22.55 Meja je samo nebo, 2. del dokumentarne oddaje o prof. dr. Igorju D. Gregoriču, 23.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 23.50 Dnevnik, 0.20 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 0.45 Info kanal

ČETRTEK, 02.05.2019, II. spored TVS

4.00 Info kanal, 9.20 Videotrak, 10.10 Slastna kuhinja, 10.50 Glasbeni svet Andreja Rieuja (II.), glasbeno-dokumentarna serija, 11.50 Hokej - svetovno prvenstvo, skupina I A: Belorusija : Slovenija, 14.25 Glasbeni svet Andreja Rieuja (II.): Poroka, glasbeno-dokumentarna serija, 15.25 Durrellovi (II.), britanska nadaljevanka, 16.30 Nogomet - državno prvenstvo: Celje : Olimpija, 30. kolo, 18.55 Fircologi: O strašljivi želvi, kupih starega papirja in ponijih, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Čarovnja zvoka, kanadska dokumentarna oddaja, 20.50 Nogomet - evropska liga: polfinale, 22.55 Pot na SP v nogometu (Ž), magazinska oddaja, 23.30 Nogomet - evropska liga: vrhunci polfinalnih tekem, 0.05 Ambienti, 0.35 Videotrak, 1.10 Zabavni kanal

Peli so na reviji Primorska poje

Po nastopu z ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu Petrom J. Česnikom

Na letošnji, 50. reviji Primorska poje je nastopilo 216 vokalnih sestavov, ki so s štiriintridesetimi koncerti obiskali dvajset slovenskih in trinajst zamejskih (slovensko zamejstvo v Italiji) krajev, pa še Umag na Hrvaškem. Prav v Umagu je nastopil 14. aprila Komorni pevski zbor Zveze Slovencev iz Monoštra, ki ga vodi zborovodja Tomaž Kuhar. Pevke in pevci iz Porabja so zapeli naslednje skladbe: Simon Jenko-Benjamin Ipavec: Tak si lepa, Anton Bruckner: Graduale, Lajos Bárdos: Dana, dana in Radovan Gobec: Moja kosa je križavna.

Družinsko petje v Mozirju

Kulturno prosvetno društvo Jurij Mozirje je letos 23-ič organiziralo tradicionalno srečanje z naslovom Družinsko petje v kulturnem domu Mozirje. Namen prireditve je bil ohranjanje vrednot družine in populariziranje ljudske pe-

smi v družinskem krogu. Za letošnje vodilno temo so izbrali duhovne pesmi z nabožno ljudsko vsebino, torej pesmi, ki opevajo svetnike in izražajo ljudsko duhovnost. Na srečanju je sodelovalo 16 skupin, med njimi Ljudski

pevci ZSM Gornji Senik pod vodstvom Vere Gašpar. V imenu skupine se iskreno zahvaljujemo za povabilo družini REPENŠEK, ki je dober vzorec za skupinsko družinsko petje.

Gy. Bajzek

Uspešno deklamirali

Ob dnevu poezije (11. april) je Kulturno društvo Panonska vrata organiziralo tekmovanje v deklamiranju, na katerem je sodelovalo tudi precej učencev dveh dvojezičnih šol, gornjeseniške in števanovske. Med učenci nižjih razredov je prvo mesto zasedel Joachim Kevin Horváth, med učenci višjih razredov je končal na drugem mestu Mate Labric, posebno nagrado je dobil Denis Wachter.

LRH

Srečanje katoliške mladine

Srečanje katoliške mladine Sombotelške škofije so priredili v Szombathelyu, ob zaključku srečanja so se mladi udeležili svete maše v stolni cerkvi, ki jo je daroval škof János Székely. Med mladimi, bilo jih je več kot 700, so bili tudi učenci gornjeseniške šole. »Vera ni pomanjkljivost, temveč prednost, da bi naše življenje naredili lepše in boljše,« je poudaril škof Székely pred mladimi, ki jih čaka birma.

LRH

www.radiomonoster.hu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnók

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna
slovenska samouprava, Urad
predsednika vlade, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na
Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
Za ostale države 52 EUR ali
52 USD.
Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000.
SWIFT koda: OTPVHUHB